

Yeni Sayıda...

Sevgili okurlar,

Yayın ve editör kurulu üyeleriyle birlikte üstlendiğimiz görevde bir yıllık süreyi doldurduğumuz bu sayıda, yazılarıyla ve görüşleriyle katkı sağlayan yazarlara, hakemlere ve yayının hazırlanma sürecinde bizi destekleyen tüm yayın kurulu üyelerine teşekkürlerimizi sunarız.

2022 yılının dördüncü ve son sayısı, siyasete katılım olanaklarının kısıtlanması nedeniyle kamuoyu araştırmalarının siyaset üzerindeki etkilerinin giderek daha önemli hale geldiği bir dönemde okurlarıyla buluşuyor. Bu bağlamda sayıda yer alan araştırma makalelerinden ilki, Vatandaşlık temalı kamuoyu araştırmasının verilerine dayalı bir inceleme sunuyor. Ebru Altınoğlu, “Türkiye’de Vatandaşlık Normları ve Siyasal Katılımsızlık” başlıklı çalışmasında, Türkiye’de pekişmemiş demokrasilerde gözlemlendiği gibi, siyasal ilgisizlik biçiminde ortaya çıkan siyasal katılım eksikliğini, ‘umutsuz’, ‘delege edici’ ve ‘kayıtsız’ olmak üzere üç boyutuyla ele alıyor ve vatandaşlık normları ile ilişkisini analiz ediyor. Türkiye’de oy verme sonrasında ‘geri çekilerek’ karar alma sürecini başkalarına bırakmak suretiyle izleme, eleştirme ve denetleme haklarından vazgeçen, delege edici bir tutum olduğunu ve bu tutumu da vatandaşların zihinlerindeki ‘iyi vatandaş’ algısı ile ilintili olduğunu ortaya koyuyor. Yazar etkin vatandaşlık normlarının pekiştirilmesine yönelik girişimlerin, demokratik yönetimin bir gereği olan yurttaşların yaygın katılımı için etkili bir seçenek olacağını vurguluyor.

Sayıda yer alan ikinci makalede Özgür Adadağ, “Halkevlerinde Ücretli Film Gösterimleri: Yasaktan Teşvike” başlığıyla Cumhuriyetin ilk döneminde devlet destekli sinema faaliyetleri kapsamında, halkevlerindeki ücretli film gösterimlerini inceliyor. Bu kapsamda makale, hükümet partisi merkez yöneticilerinin halkevlerinde gerçekleştirilen sinema faaliyetini nasıl konumlandığı, ücretli gösterimlere öncesinde izin vermeme gerekçeleri ve bu kararlarındaki değişimin sebep ve sonuçları, diğer yandan yerel idarecilerin sinemadan beklentileri, ücretli faaliyet yapma isteklerini nasıl gerekçelendirdikleri ve ayrıca yerelde sinemanın rolünü tartışıyor.

Üçüncü makalede ise Feyza Turgay, “Erken Cumhuriyet Döneminde İzmit SEKA Fabrikasında Çalışanlara Sağlanan Sosyal Olanaklar: 1936-1960” başlığı altındaki yazısında, Sümerbank aracılığıyla kurulan ilk Kamu İktisadi Teşekküllerinden (KİT) biri olan İzmit SEKA Fabrikasında kuruluş döneminde sağlanan, barınma, spor, kültür-sanat, beslenme, giydirme, sağlık, kreş ve kamp hizmetlerinin modernleşme ve toplumsal dönüşüme etkilerini paylaşıyor. Makalede, söz konusu konut, kültür, sanat, spor olanakları ve bunların yanında kreş, kantin, revir gibi imkanların fabrika işçilerinin yaşam standartlarını yükselttiği ve

istikrarlı bir işgücü ordusu yaratılmasına aracılık ettiği savunuluyor. Ferhat Akyüz ise, “Erken Cumhuriyet Döneminde Demiryolu İhaleleri Üzerinden Türkiye’de Sermaye Birikiminin İzini Sürmek” isimli makalesinde, erken cumhuriyet döneminde yapılan Keller-Malatya (Bakıryolu), Filyos-Irmak (Kömür yolu) ve Sivas-Erzurum öncelikli olmak üzere demiryolu ihalelerinin süreçlerini, ilgili bakanlık ve kurumların bütçeleri, bütçe kanunu, gazete ve devlet arşivlerinden yararlanarak inceliyor ve kamu borçlanması yoluyla nasıl bir sermaye birikimi oluşturulduğunu aktarıyor.

Beşinci sırada yer alan “Post-Neoliberal Otoriter Rejimde Sınıf Dinamikleri ve AKP-TÜSİAD İlişkilerinde Yeni Gerilimler” isimli makalesinde Özgür Olgun Erden, Türkiye’de 2013-sonrası dönemi ele alarak AKP iktidarı ve TÜSİAD arasındaki ilişkilerde meydana gelen çatışmaları ve gerilimleri tartışarak Post-neoliberal otoriter rejim kavramı çerçevesinde, AKP’nin post-neoliberal otoriter rejiminde ortaya çıkan gerilimlerinin sınıf dinamiklerini açıklıyor. Duygu Onay Çöker ve Dilek Keleş tarafından kaleme alınan, “Paul Ricoeur’ün ‘Adil Kurumlar’ Nosyonu Ekseninde Türkiye’deki İşçi Sendikalarına Dair Bir Değerlendirme” başlıklı sonraki yazıda, sendika içi demokratik işleyiş, içinde bulunduğumuz tarihsel ve toplumsal koşullar çerçevesinde tartışılmakta ve Ricoeur’ün ‘adil kurumlar’ nosyonu ekseninde çoğulluk, birlikte yaşama isteğinde süreğenlik, haksızlık duygusu ve adalet istenci; geçmiş ve gelecek bağı olarak zaman unsuru bakımından eleştirilerek sendika içi demokratik işleyişe dair tespitlerde bulunmaktadır.

Sayıda yer alan yedinci araştırma makalesi, Nursel Durmaz Bodur’a ait “İşgücü Talebinde Göçmen Emeğinin Yeri: Denizli İli Örneği” isimli alan çalışmasıdır. Yazar, Denizli sanayiinde işverenlerle yapılan anket ve derinlemesine mülakat bulgularından yola çıkarak göçmen işçilere karşı beslenen önyargılara ilişkin bir araştırma sunuyor. Çalışma, işveren ve işveren temsilcilerinin yabancı göçmen işgücüne karşı önyargıları ve ardında yatan etmenleri inceliyor.

Ömer Ceylan’ın hazırladığı “İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında Grev Hakkı” başlıklı son makalede ise İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin grev hakkına ilişkin tutarsız tutumu tartışılıyor. Yazıda, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi’nde grev hakkı yer almamasına karşın Mahkemenin “üyelerin çıkarlarını koruma” ifadesini geniş yorumlayarak, grev hakkı ile ilgili kendisine yapılan başvuruları değerlendirdiğini; ancak grev hakkı ile ilgili zaman zaman ilerici kararlar vermekle birlikte bazı durumlarda bu tutumundan ödün vermiş olduğu özellikle vurgulanıyor.

Sizlerle bulduğumuz bu yeni sayıda araştırma makalelerinin yanı sıra, kitap incelemesi bölümümüzde ilk olarak ekolojik iktisat üzerine çalışmalar yapan iktisatçı Tim Jackson’ın “Büyümesiz Refah” kitabı üzerine Fatın Şevki Bulut tarafından hazırlanan önemli bir değerlendirme yer almaktadır. Kitap incelemesi

bölümünün ikinci sırasında William C. Cockerham'ın "Sağlığın ve Hastalığın Toplumsal Nedenleri" üzerine Sedat Karal'ın incelemesi siz okurlarımızla buluşurken üçüncü ve son kitap incelemesinde ise Ayhan Yalçinkaya'nın "Mazerete Mahal Yok: Sosyal Bilimler Öğrencileri İçin Eğlenceli(k) Bir Ödev, Lisansüstü Öğretim ve Asistanlık Kılavuzu" kitabı üzerine Gülşah Şükran Kale Yolcu tarafından hazırlanan değerlendirme okuyucuların ilgisine sunulmaktadır. Ayrıca dergimizin önemli bölümlerinden biri olan tartışma bölümünde, İbrahim Kumek'in "Teoride Doğru Olabilir, Ama Pratikte İşe Yaramaz": Teorisyen ve Politikacı Ayrımına İlişkin Bir Mülâhaza" başlıklı tartışma yazısı yer alıyor. Yazar, teorik ve pratik olana ilişkin ayrımı teorisyen ve politikacıya yönelik değerlendirmeler sunarak tartışmaya açıyor.

Bitirirken dergi Yayın Kurulu üyemiz Meltem Kayıran'a bu sayıda da bize sağladığı destek ve katkılarından dolayı, dizgideki teknik yardımlarından dolayı da Metin Ercan'a ayrıca teşekkürlerimizi sunmak isteriz.

Yeni yılda, yeni sayıda görüşmek dileğiyle....

Editörler ve Yayın Kurulu Adına

Emel Memiş, Gülçin Özge Tan ve Nuray Şahin